

**CENTRE FOR MEDIEVAL STUDIES
UNIVERSITY OF TORONTO**

Level One Medieval Latin Examination

3 September 2008

Translate **ALL FOUR** passages. The examination has been set for two hours, but you may take an extra hour if you wish. Each question will be given equal weight in the final assessment. The use of dictionaries is **NOT** permitted. Please write on alternate lines, on one side of the paper only. **DO NOT USE PENCIL.**

1. Questions on books of the Bible from Visigothic Spain, ca. 700.

Q. Hester liber quare ita appellatur, aut a quo scriptum est?

R. Quia reginae Hester gesta continet, quomodo illa Israelitarum populum de morte liberavit. Proinde sic appellatur, qui conscriptus ab Hesdra creditur.

Q. Quare liber Iudith ita uocatur?

R. Quia eiusdem Iudith mulieris textit historiam, quomodo Holofernen Chaldeorum ducem interemit et populum suum a morte liberavit ac de eius nomine sic uocatur.

Q. Hesdrae libri quare dicuntur, aut quid in illis scribitur?

R. Hesdrae libri de nomine auctoris uocantur. Scribitur autem in eis quomodo filii Israel de terra captiuitatis reuersi sunt, et quomodo Hierusalem templumque restauratum est.

Q. Machabeorum libri quare ita dicti sunt, uel quid in se continent?

R. Machabeorum libri ideo sic uocantur, quia Machabeorum, id est, Iudae, Simonis et Ionathae bella et cetera gesta describunt, a quorum nominibus sic appellantur. Quis uero eos uel librum Iudae scripserit incertum est.

2. From a commentary ca. 1200.

pariens: procreans quatuor elementa. Varie enim fuerunt opiniones philosophorum de rerum origine. Quidam enim philosophi dicebant ex igne omnia procreari, ut Anaxagoras et Eraclius, secundum quos Uirgilius ait, Atunc pater eterno fatur deuictus amore,@ etc. Alii autem dicebant ex humore omnia procreari, ut Millesius, unde Uirgilius: AOceanumque patrem rerum...@ Alii autem dicebant omnia procreari ex quatuor elementis, ut Empedocles, secundum quem Lucretius, qui ait quod ex imbre et terra et igne omnia nascuntur. Epycuri uero dicebant duo esse principia rerum, scilicet corpus et inane. Nam omne quod est, aut continet aut continetur. Corpus enim dicebant esse athomos, id est illa minutissima corpora que in radiis solis uidentur que nec uisum recipiunt. Inane uero est illud spatium in quo sunt athomi. Unde ex hiis quatuor elementis omnibus aliis originem prestant.

3. Two Blind Beggars and the Emperor

Duo ceci stabant ad portam Constantinopolitanam mendicantes. Et imperator transiuit per illam portam cum sua militia ad debellandum quoddam castrum. Et transeunte multa militia per portam, isti ceci ceperunt loqui de imperatore. Vnus dixit: AImperator est ita ualens homo et habet tantam militiam quod ipse omnino uincet.@ Dixit alter cecus: AFiet quod deus uolet.@ Et alter cecus, id est primus, dixit: AImmo fiet quod uolet dominus noster imperator.@ Et secundus dixit: AImmo fiet quod deus uolet et non quod uult imperator,@ ita quod unus militum transiens inde post imperatorem, audiens istorum contemptionem, ammiratus et cum gaudio dixit imperatori: ADomine, audite mirabilem contemptionem duorum cecorum mendicantium ad portam. Vnus dicit sic, alter dicit sic.@

Et hoc audito imperator notauit uerba. Redeunte imperatore cum sua milita, iterum erat contemptio inter istos cecos, ita quod imperator mandauit quod ille qui dicebat quod fiet quod uult imperator attenderetur et nominaretur.

4. The headnote to Nicholas Love, *The Mirror of the Blessed Life of Jesus Christ*

Attende lector huius libri prout sequitur in Anglico scripti, quod vbicumque in margine ponitur litera N, verba sunt translatoris siue compileris in Anglicis, preter illa que inseruntur in libro scripto secundum communem opinionem a venerabili doctore Bonauentura in Latino de meditatione vite Jesu Christi. Et quando peruenitur ad processum & verba eiusdem doctoris, inseritur in margine litera B, prout legenti siue intuenti istum librum speculi vite Christi lucide poterit apparere.

Memorandum quod circa annum domini Millesimum quadringentesimum decimum, originalis copia huius libri, scilicet Speculi vite Christi in Anglicis, presentabatur Londoniis per compilatorem eiusdem .N. Reuerendissimo in Christo patri & domino, Domino Thome Arundell, Cantuarie Archiepiscopo, ad inspiciendum & debite examinandum antequam fuerat libere communicata. Qui post inspeccionem eiusdem per dies aliquot, retradens ipsum librum memorato eiusdem auctori, proprie vocis oraculo ipsum in singulis commendauit & approbavit, necnon & auctoritate sua metropolitana, vt pote catholicum, publice communicandum fore decreuit & mandauit, ad fidelium edificacionem, & hereticorum siue lollardorum confutacionem. Amen.